

Susipažinkite - Valdas Ozarinskas: "Užsakovų jau seniai nebeauklėju"

Jurga LAZDANIENĖ

Kai kuriuose visuomenės sluoksniuose jau tapo įprasta manyti, kad projektuojant naują kavinę ar restoraną ar restauruojant, atnaujinant interjerą, architektas ir interjero dailininkas visai nebūtinai. Dažnas kavinės savininkas vadovaujasi "pasidaryk pats" principu, tuo tarpu architektai, aptikę naują "užeigumsmirę", garsiai piktnasi, netoleruodami net menkiausio profesinio falso.

Taigi būna be galo malonu Vilniaus mieste aptikti įdomių, nestandartinių interjerų, nestokojančių tam tikros idėjos ir ryškiai išreikšti architekto individualumo apraishų.

Kalbina Valdą OZARINSKĄ, skandalingai pagarsėjusį "Neperšauamos liemenės" ir "Nato's" kavininių interjerais bei "šurpinusį" visuomenę prieš kelėt metų savo Vilniaus die-noms skirtomis instaliacijomis su ožiais ir gaidžiais. Valdas aktyviai dalyvauja šiuolaikinio konceptualaus meno parodose, kartu su savo žmona dizainere Aida Čeponyte kuria įvairius meninius projektus.

- Tenka girdėti nusiskundimų, kad Vilniuje per daug kavinų.

- Oi, tai visiškai nesąmonė. Po truputį atsigauna tradicijos bendrauti kavinėje. Kavinų niekada nebus per daug, juk būtent ten ir kunkuliuoja gyvenimas - žmonės renkasi, bendrauja, sprendžia įvairias problemas, aptaria verslo reikalus. Kiekviena kavinė turi savą gyvenimą. Nereikia bijoti sveikos konkurencijos - juk ir

Paryžiuje kasdien užsidaro 100 kavinų, bet ir atsidaro 100 naujų.

- Dažnas kavinės savininkas mano, kad interjeras - tokia sritis, kur specialisto nereikia.

- Deja, dauguma savininkų apie estetiką neturi jokio supratimo. Kiekvienas turėtų dirbti savo darbą. Kai skauda, eini pas gydytoją, ne pas siuvėją.

- Dabar Vilniuje įvairiose užieigose susidaro įspūdis, kad medis - pati universaliausia ir mėgstamiausia medžiaga.

- Pereikime per butus - tik vienetai nebus išsikėlę kurio nors kambario medžių. Pas mus dar labai gajai valstietiška kultūra. Žinoma, žmogus nekalta, kad turi tų sentimentų mūsų kaimo trobesiams. Ir jo niekaip neįtikėtina, kad Vilniuje turėtų dominuoti daugiau miestietiškoji kultūra. Pabandyk patalpinti Niujorko centre medinius vartelius - gali likti, švelniaiariant, nesuprastas.

- Ar geras interjeras - būtinai brangus interjeras?

- Žinoma, ne.

- Žvelgiant iš šalies, architekto darbas tiesiog pavaldytinas - tiek daug dabar įvairių apdailos medžiagų, naujų technologijų.

- Galima ir taip manyti, bet, deja, sunku rasti gerų medžiagų. Jų tiesiog nėra. Pas mus suvežami pasaulyje seniai nugyventi dalykai. Kai pradėti ieškoti, vis abejoji - medžiagos net, ne ta technologija. Netgi negali rasti tinkamo šviestuvo. Nesamdydamas specialisto, gali prarasti daug pinigų. Taigi bet kokios paieškos reikia

didelio įdirbio.

- Ar jau išmokote bendrauti su užsakovais?

- Tiesą sakant, jau pusantrų metų nedalyvauju projektavime. O užsakovų seniai nebeauklėju. Anksčiau savo nuomonę atkakliai gindavau, daug ką tekdavo įrodinėti. Tačiau dabar atėjo tas metas, kai užsakovas pats turi auklėtis - sekti naująsias literatūrą, lankytis parodose.

- Ar visada sutaria užsakovas ir architektas?

- Dažnai užsakovas įsivaizduoja architektą lyg marionetę - kaip jis įsivaizduoja būsimą rezultatą, taip ir turi menininkas dirbti. Juk Kasčiūnaitė ne nutapys taip, kaip Sauka. Tai būtų juokinga. Taigi užsakovas tarsi katę maiše perka - produkta jis pamato negreit. Piešiami eskizai, gaminami maketai, architektas bando įsigilinti, įsijausti į duotą situaciją. Bet, deja, tai ne visada pavyksta.

- Teko girdėti, kad buvotė "nuskalbta" dėl "Neperšauamos liemenės"?

- Net nebenoriu apie tai kalbėti. Užsakovai žiūri atsargiai į ultramodernistinį interjerą. Galų gale, viską jau sutvarkius, vis dėlto nutaria, kad buvo apgauti.

- Ar užsakovas dažnai nepasitiki architektu?

- Ką padarysi - juk mūsų visuomenė kaip reikiant dar neišsivysluksniavusi. Būna tokių užsakovų, kurie tavimi visiškai pasikliauna. Iš pradžių. Bet vėliau vis tiek pradeda panikuoti, neatlaiko giminių ir draugų spaudimo, bijo pasirodyti nesuprasti.

- Kaip galėtumėte apibūdinti ozariniskąjį kūrybos

stilių?

- Na, gal stiliumi negalėčiau net vadinti. Propaguojau ultramodernizmą, bet, gink Dieve, nesakau, kad būtinai visi turi tai daryti. Tiesiog norisi spėti su laiku. Juk visi mes norim būti madingi, ar ne?

- Kokie interjerai dabar madingi?

- Labai madingai vadinami "neegzistuojantys" interjerai. Būtų labai malonu įrengti kavinę ar restoraną buvusioje gamykloje - tegul pabūna metus, po to galima ir išdaryti. Iš madingų interjero medžiagų galėčiau paminėti gumą, vadinamąjį ultrapląstiką. Visuomenė plastizuojasi.

- O kaip jūsų meilė metalui?

- Metalas dabar jau nėra madingas.

- Tai vis dėlto - kiek mes atsiliekame nuo pasaulinės mados?

- Bijau, kad 300 metų.

- Kaip įsivaizduojate modernią kavinę Vilniuje? Juk paprastai kavinės įsikuria senojoje miesto dalyje, senuose pastatuose.

- Štai čia architektas susiduria su sunkiais uždaviniais. Jis turi įtikinti užsakovą, miesto valdžią (mažesniais monstroi) bei įtikinti architektūrai (tai padaryti pajėgus tik labai turtinęs architektas). Užsakovai priversti bėgioti po įvairias instancijas, nes turi surinkti begales parašų. Ir kaip nebūti suirzusi. Jie instancijose sėdi žmonės, dažnai turintys prastą skonių. Jokių būdu klerkas neturėtų kištis į estetiką! Prasideda kova su vėjo malūnais.

Būtų idealu, jei kavinėje bū-

tų galima jungti senovę su moderniais dalykais. Tačiau tai priklauso tik nuo architekto meistrišties. Vilnius juk buvo labai sugriautas. Ir niekas tiksliai nežino, koks jis turėtų būti, kaip viskas turėtų atrodyti. Vilniuje lenkmečio laiku gyvenimas virte virė. Kavinės buvo "su kvapu". Deja, kultūra išėjo kartu su žmonėmis.

- Kas jums kolegų darbe kelia nerimą?

- Baisu, kai geri profesionalai tiesiog nepataiko. Kiek mieste pastatų, interjerų, į kuriuos tiesiog baisu žiūrėti!

- Tai kurgi tas ultramodernizmas?

- Mūsų visuomenė visada buvo pakankamai miesčioniška. Žmogaus interesus ir būdą išduoda labai daug požymių: jo apsirengimo stilius, klausoma muzika, netgi pasirenkami gėrimai. Taip stengiamasi būti madingi. Deja, sluoksniui mūsų visuomenėje dar tik formuojasi. Viskas įvyks natūraliai. Pas mus ultramodernus architektas gali projektuoti pagal paskutinę madą, o pats gyventi pirtelėje, iškaltingai lentelėmis. Taigi jo modernumas bus labai paviršutiniškas. Kol kas mes gyvename patologiško provincialumo sąlygomis.

- Ar yra kokia nors įdomi idėja, kurios iki šiol nesugebėjote įgyvendinti ir turėtumėte palaidoti visiems laikams?

- Architektui sunku viską aprėpti. Dažnai literatūrinė projekto idėja gimsta Ernesto Parulskio galvoje. "Nato's" - jo idėja. O štai "Neperšauamos liemenės" idėjinis krikštaitėvis - Rolandas Rastauskas. Neįgyvendinta idėja - tai kavinė Pilies gatvėje "Daktaro Franko priimamasis". Literatūrinė idėja - vėlgė Ernesto Parulskio. Deja, savininkai pasirinko patį paprasčiausią variantą - dabar ten parduotuvė.